

NASZ TYGODNIK

PISMO ILUSTROWANE SPOŁECZNO-LITERACKIE.

Jan Styka

TOWARZYSTWO
NAUKOWE
W TORUNIU

Joanna d'Arc.

TWÓRCZOŚĆ JANA STYKI.

30 stycznia otworzono w Zachęcie Tow. Sztuk Pięknych w Warszawie wystawę prac ś p. Jana Styki i dwóch jego synów Tadeusza i Adama. Ze względu na wybitnie narodowy charakter malarstwa Jana Styki, zajmujemy się nim obecnie obszerniej, o pracach zaś jego następców pomówimy innym razem.

Stoimy wobec nie często napotykanego w dziedzinie sztuki zjawiska — dziedziczności. Talent malarski szerokim nurtem płynący w całożyciowym dorobku ojca, tryska następnie promiennym blaskiem w artystycznej działalności synów.

Wystawa pośmiertna Jana Styki urządzona została z pietyzmem przez obu synów w szlachetnym celu oddania pośmiertnej czci ojcu.

Ze ścian Zachęty przemawia do nas postać artysty, dobrze nam znana a tak ceniona we Francji, gdzie marząc wciąż o Polsce, ostatni okres swego życia spędził.

Uczeń ukochany Matejki, Jan Styka wyniósł ze stosunku z mistrzem, kult dla wielkiej sztuki. Już pierwsze, poważniejsze jego dzieło „Królowa Polski”, gdzie u stóp swojej Madonny zgromadził w malowniczej grupie wszystkie stany, zna-

Tadeusz Styka

Ojciec artysty w stroju polskim.

mionowały artystę o szerszych widnokręgach myślowych. Obraz wywołał głębokie wrażenie i spopularyzował nazwisko młodego artysty. Pomimo wpływu jaki z konieczności potężna osobowość Matejki wywarła na młodzież malarską ówczesną — Styka potrafił pozostać sobą, tylko dzięki mistrzowi nastroił ton swych kreacji na wyższą nutę, wprowadzając w nich pierwiastek ideowy. „Pożegnanie Chrystusa z Matką Boską”, „Hulda prorokini”, „Scena uliczna z czasów Nerona”, „Matka Boska nad narzędziami męki Pańskiej” — wykonane w Wiedniu lub w Krakowie zaraz po wyjściu ze szkoły, charakteryzują w pełni pierwsze stadium samodzielności. — Następnie jego karjera rozwija się na tle Krakowa, Rzymu, Paryża, przynosząc coraz bogatsze plony. Z kolei powstaje olbrzymi obraz symbolizujący dzieje Polski, głośny na całym obszarze kraju p.t. „Polonia”, Zakupiona drogą składek przez całe społeczeństwo, zdobi ona salę Lwowskiego ratusza.

Następnie tworzy on szereg pełnych rozmachu panoram: „Raclawice”, „Golgotę”, „Bema w Siedmiogrodzie”, „Męczeństwo chrześcijan w cyrku Nerona”, które

PRZYSIĘGA
Pietnastoletni Ks. Witold widząc płonące Kowno, podpalone przez Krzyżaków, przysięga na Perkuna w obecności

WITOLDA.
książąt Patryka Olgierda i Skirgiejły pomstę Zakonowi Krzyżackiemu, którego dokonał pod Grunwaldem.

Jan Styka

Śmierć Szujskiego w Argonach 1914 r.

gruntują jego sławę, stawiając go w rzędzie najznakomitszych europejskich przedstawicieli tego kierunku.

W 1900 r. wyjeżdża do Paryża i tam się osiedla. Z biegiem lat sława znakomitego malarza polskiego, przekracza granice Francji, sięga do Włoch, Anglii — dociera do Ameryki — gdzie działalność jego budzi podziw i zachwyt. Liczny szereg obrazów do „Quo Vadis” wystawiony w Paryżu oraz w formie reprodukcji zdobiący luksusowe wydawnictwo Sienkiewiczowskiego arcydzieła, poruszył szerokie masy francuskiego społeczeństwa. Utwory te, stanowiące cykl wielce rozmaity, mieszczą się w willi artysty na wyspie Capri. To oryginalne w swoim rodzaju muzeum jest licznie zwiedzane przez przejezdnych gości.

Drugim ośrodkiem twórczego wysiłku ś. p. Jana Styki była Odyseja. Umierając pozostawił 85 zupełnie opracowanych kompozycji.

Przebiegając pamiętowo cały obszar plastycznych kreacji ś. p. Jana Styki uderza przede wszystkim podniosły poziom jego natchnienia. Jeden z francuskich krytyków zwie go „malarzem eposu”, inny uznaje w nim poetę narodowego, który „malując

walczy”. Jest on rzeczywiście poetą z głębi duszy, i wielkim patriotą, uczuć swych wątek potrafi wypowiedzieć tak samo piórem jak i pędzlem, wszystkie jego myśli koncentrują się około Polski którą ubóstwiał w niewoli, a którą danem mu było widzieć z letargu powstałą.

Ś. p. Jan Styka ur. we Lwowie 8 kwietnia 1858 r., zmarł w Rzymie, goszcząc chwilowo u swej córki, margrabiny Paulucci Mancinelli — 28 kwietnia 1925. Poza całym szeregiem odznaczeń i nagród zaznaczyć należy, że był on kawalerem legji honorowej i jedynym z Polaków członkiem Akademii św. Łukasza w Rzymie.

W czasie wojny zajmował się sprawą polską, w celach patriotycznej propagandy miewał we Francji odczyty — w piśmie zamieszczał artykuły, pisał francuskie poezje pełne ognia i siły. Wreszcie wychował na Polaków dwóch synów.

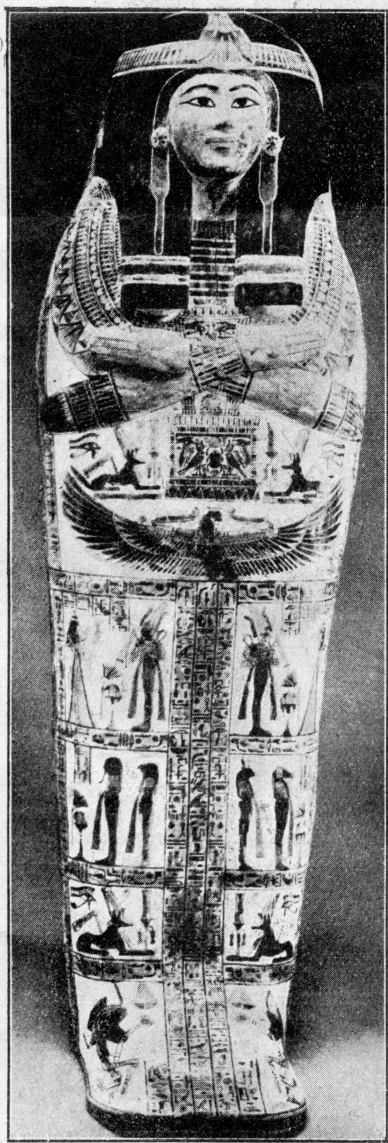
Na Wystawie widzimy między innymi: Przysięgę Witolda, szkic do Polonii, portret Kościuszki, szkice do panoramy Racławickiej, Joannę d'Arc na stosie, Kanclerza Jana Zamoyskiego pod Pskowem, Bolejącą Matka bratobójców i t. d.

STAROŻYTNY EGIPT.

Grupa robotników
w czasie pracy przy
wykopaliskach w po-

bliżu świątyni fa-
raona Mentuhotepa
w pobliżu Teb.

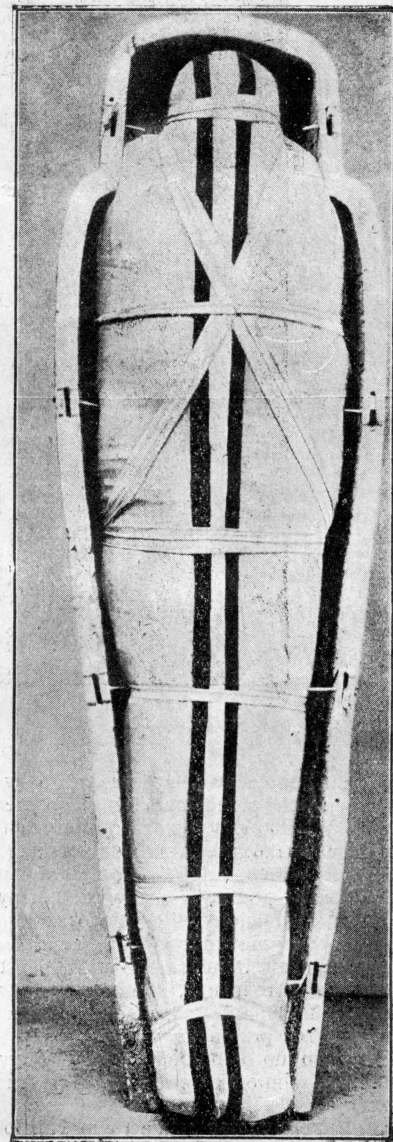

Zewnętrzny widok sarkofagu księżniczki Hent-Towe, ozdobiony malowidłami przedstawiającymi bogów egipskich, demony i zwierzęta święte.

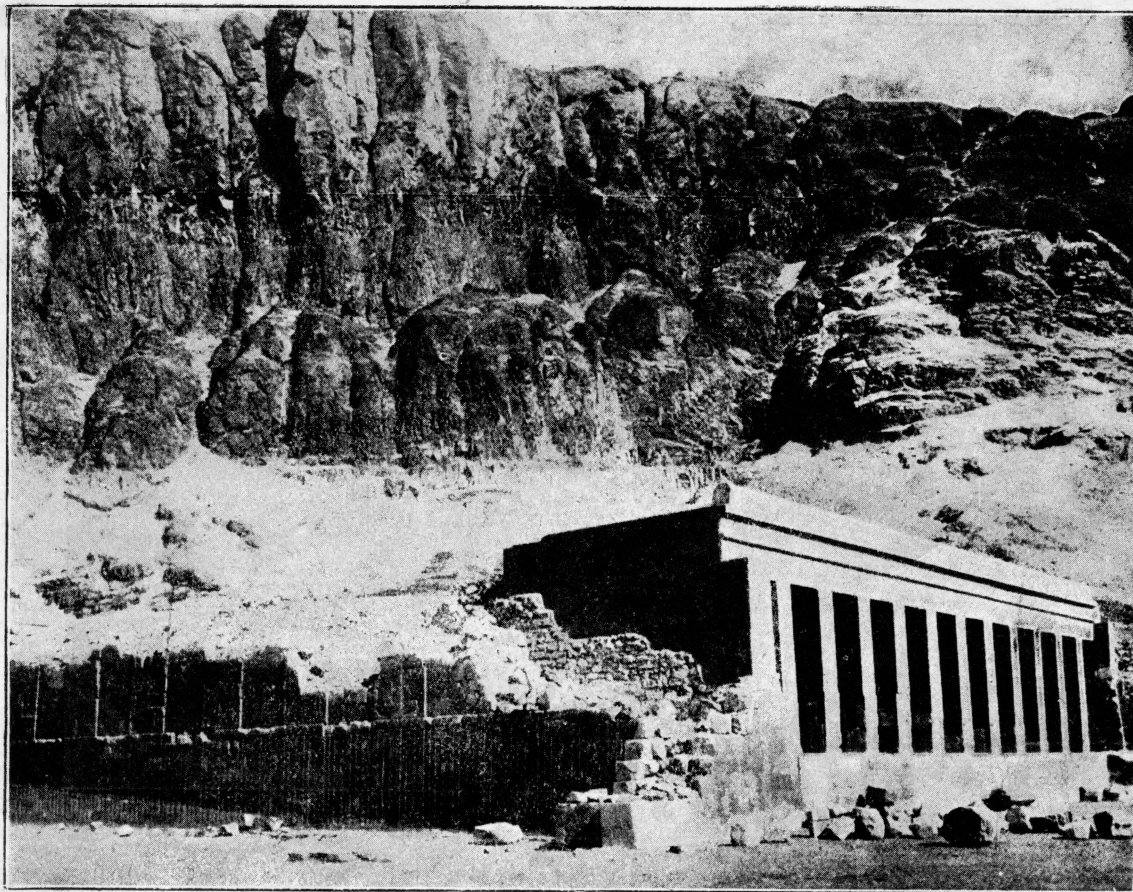
Zamierzchłe czasy mają tajemny urok dla człowieka, który pragnie poznać dzieje rodu ludzkiego. Historia mówi nam o tem, co się działo na ziemi tysiące lat temu—jednak są tam olbrzymie luki, które dopiero mrówcza praca współczesnych uczonych usiłuje uzupełnić. Szczególniej te kraje które odegrały wielką rolę w dziejach cywilizacji świata i pozostawiły ślady swej, choć odmiennej, lecz nadzwyczaj potężnej kultury, interesują nas specjalnie. Do takich krajów należy w pierwszym rzędzie Egipt. O nim mówi nam i Historia Święta i szereg prac naukowych pierwszorzędných uczonych. Dużo tajemnic kryły w sobie piaski egipskie. Dopiero dzięki pracy uczonych angielskich, a w ostatnich czasach i amerykańskich udało się wydobyć najrozmaitsze cenne budowle i grobowce. Wiele z nich stało się pastwą rabunków już przed wiekami, lecz pozostałe zabytki odsłoniły nam tajniki bytu dawnego Egiptu.

Niedawno udało się odkryć i wydobyć z pod piasku wykopaliska w okolicach „stu bramnych“ Teb. Pochodzą one z przed półtora do dwóch tysięcy lat przed Chrystusem. Jednym z piękniejszych budynków jest świątynia królowej Hatshepsut, znajdująca się obok króla Mentuhotepa. W tej ostatniej znaleziono tylko rozsypane w proch szczątki królewskie i doskonale zachowaną mumję księżniczki Hen-Towe.

Jak świadczą odkryte papyruse królowa Hatshepsut z XVIII dynastji władców egipskich, była pierwszą feministką na świecie, która swemi politycznymi intrygami usidliła i pokonała mężczyznę. Wybudowana przez królową świątynia wzorowana była na świątyni wzniesionej przez króla Mentuhotepa.

Wnętrze sarkofagu księżniczki Hent-Towe, z jej mumją. Ciało owinięte jest opaskami przesyconymi wonnemi balsamami.

NOWE WYKOPALISKA W EGIPCIE.

Wspaniała świątynia królowej gipskiej w Hatsche, w Górnym Egipcie. Na tylnym planie ponura grupa skał wapiennych, wśród których ukrywa się słynna „Dolina Królów”, gdzie znajdują się najciekawsze grobowce faraonów.

- Co tatuś taki zadowolony?
 — Bo zaprenumerowałem doskonałą a tanią księżnicę „Nasza książka“.

„NASZA KSIĄŻKA“

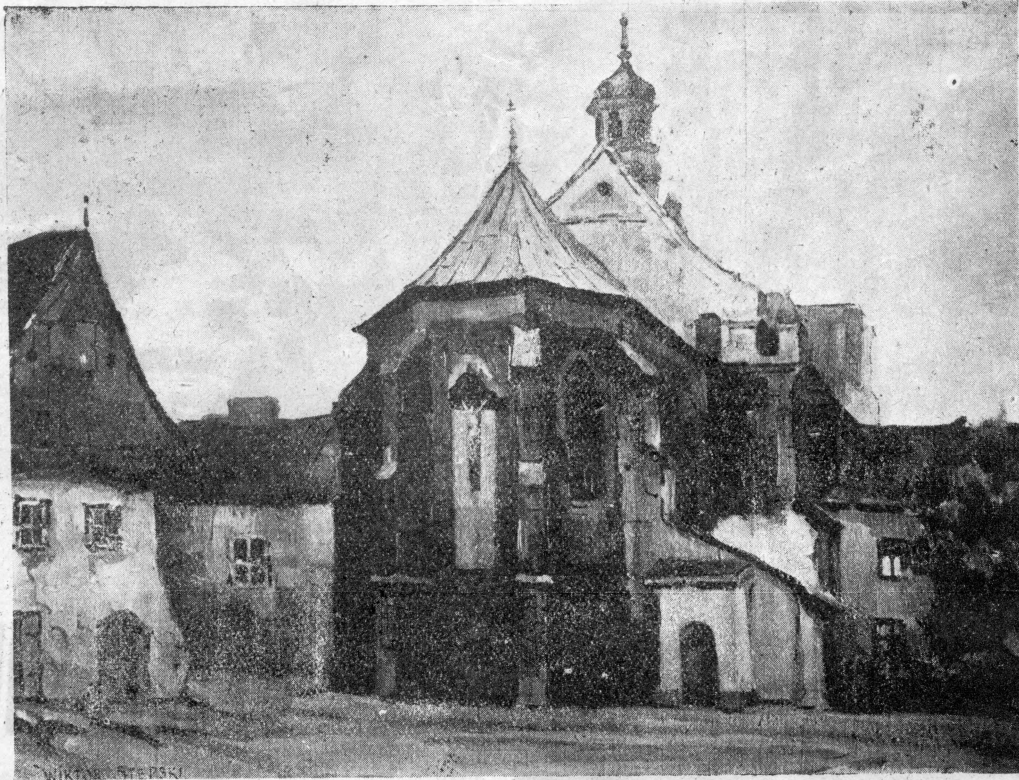
PRENUMERATA KWARTALNA WYNOŚI TYLKO 7 ZŁOTYCH.
 CO TYDZIEŃ KSIĄŻKA
 PRENUMERATĘ WPACĄĆ NALEŻY NA KONTO P. K. O. 1210.
 CO MIESIĄC OBRAZ

WARSZAWA SOSNOWA 12.

Z WYSTAWY
SZTUK

Kazimierz

Kościół
w Sando-

ZACHĘTY
PIEKNYCH

Słupski.

Św. Ducha
mierzu.

Wizyta lotników włoskich ze słynnym pilotem p. Ferrarim na czele.

Najnowszy aparat włoski „Ansaldo Fiat 115”.

PIĘKNOŚĆ ESKIMOSKA

Zabawa ludowa eskimoska w „podrzucanego”. Ma ona wykazać wytrzymałość na cierpienia i trudy.

dla zdobycia której położyło swe życie kilku dziarskich młodzieńców. Piękność jest więc rzeczą względną. U wielu plemion eskimoskich zabijają niemowlęta, płci żeńskiej jeżeli nie zostały uprzednio zamówione jako przyszłe żony przez rodziców chłopców. Okrutny ten zwyczaj ginie coraz bardziej pod wpływem chrześcijaństwa.

Z OGRODU ZOOLOGICZNEGO W LONDYNIE.

Rzadki gatunek małpy z Połud. Ameryki. Zwraca uwagę na siebie swym ogonem i uwłosieniem.

Małe galago, rzadki okaz tego zwierzątka, który przesypia dzień a budzi się do życia nocnego. Posiada duże oczy, które pomagają mu do łapania zwierzyny w zmroku.

RZECZPOSPOLITA

Bezpartyjny dziennik narodowy

**Obejmuje całość życia
Odrodzonej i Zjednoczonej Polski**

**INFORMUJE
NAJSZYBCIEJ,
NAJCIEKAWIEJ,
NAJBARWNIEJ.**

Warszawa—Kraków—Lwów—Poznań—Wilno.